

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-04-74-T
Datum: 17. juli 2008.
Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsjedavajući
sudija Árpád Prandler
sudija Stefan Trechsel
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua, rezervni sudija
Sekretar: g. Hans Holthuis
Odluka od: 17. jula 2008.

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJICA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ĆORIĆA
Berislava PUŠIĆA**

JAVNO s POVJERLJIVIM DODATKOM

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG PRALJKA ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA
SLOBODU**

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Douglas Stringer

Odbrana:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim A. A. Khan za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić i g. Nicholas Stewart za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dražen Plavec za Valentina Ćorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

I. UVOD

1. Pretresno vijeće III (dalje u tekstu: Vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po zahtjevu optuženog Slobodana Praljka (dalje u tekstu: optuženi Praljak) za privremeno puštanje na slobodu, koji su branioci optuženog Praljka (dalje u tekstu: Praljkova odbrana) podnijeli kao povjerljiv 30. juna 2008.

II. HISTORIJAT POSTUPKA

2. Dana 30. juna 2008. Praljkova odbrana je podnijela povjerljivi "Zahtjev Slobodana Praljka za privremeno puštanje na slobodu tokom ljetne pauze u radu Suda" (dalje u tekstu: Zahtjev), u kojem traži privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka iz humanitarnih razloga u Republiku Hrvatsku tokom ljetne pauze u radu Suda 2008. godine.¹

3. Dana 10. jula 2008. Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilaštvo) je podnijelo povjerljivi objedinjeni odgovor ("*Prosecution Consolidated Response to Defense Applications for Provisional Release During the Summer Recess*" /Objedinjeni odgovor tužilaštva na zahtjeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom ljetne pauze u radu Suda/) (dalje u tekstu: Odgovor), kojim se tužilaštvo protivi privremenom puštanju na slobodu optuženog Praljka.²

4. Dana 15. jula 2008. Praljkova odbrana je podnijela povjerljivi zahtjev da joj se odobri podnošenje replike, kao i repliku "*Slobodan Praljak's Request for Leave to Reply to the Prosecution's Response to Praljak's Motion for Provisional Release & Praljak's Reply to the Prosecution's Response*" /Zahtjev Slobodana Praljka da mu se odobri podnošenje replike na Odgovor tužilaštva na Praljkov zahtjev za privremeno puštanje na slobodu i Praljkova replika na Odgovor tužilaštva/) (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s replikom), kojim Praljkova odbrana od Vijeća traži odobrenje da podnese repliku na Odgovor.³

III. MJERODAVNO PRAVO

5. Pravilo 65(A) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) propisuje da optuženi, nakon što je pritvoren, može biti pušten na slobodu samo na osnovu naloga Vijeća. U skladu s pravilom 65(B), Vijeće može izdati nalog za puštanje na slobodu samo nakon što zemlji-domaćinu i

¹ Zahtjev, str. 1, 33.

² Odgovor, par. 2, 20-29, 49.

Prijevod

državi u koju optuženi traži da bude pušten da priliku da se izjasne i samo ako se uvjerilo da će se optuženi pojaviti na suđenju i da, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ni bilo koju drugu osobu.

6. Prema ustaljenoj praksi Međunarodnog suda, odluka da se odobri ili odbije privremeno puštanje na slobodu na osnovu pravila 65 Pravilnika predstavlja diskreciono pravo Vijeća.⁴ Kako bi ocijenilo da li su ispunjeni uslovi propisani pravilom 65(B) Pravilnika, Vijeće treba da uzme u obzir sve relevantne okolnosti koje bi svako pretresno vijeće razumno uzelo u obzir prilikom donošenja svoje odluke.⁵ Vijeće zatim mora da obrazloži svoju odluku u vezi s tim pitanjima.⁶ Relevantnost navedenih faktora i težina koja će im biti data procjenjuje se od slučaja do slučaja.⁷ S obzirom na to da se prije svega zasniva na činjenicama u datom predmetu, svaki zahtjev za privremeno puštanje na slobodu razmatra se u svjetlu konkretne situacije optuženog.⁸ Vijeće tu situaciju mora razmotriti u trenutku donošenja odluke o privremenom puštanju na slobodu, ali i u mjeri u kojoj je to moguće imati u vidu kako će situacija izgledati u trenutku kad se optuženi bude trebao vratiti pred Međunarodni sud.⁹

7. U skladu s nedavnom jurisprudencijom Žalbenog vijeća, okončanje izvođenja dokaza tužilaštva predstavlja značajnu promjenu situacije koja iziskuje novu i detaljnu procjenu rizika od bijega

³ Zahtjev u vezi s replikom, par. 1.

⁴ *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69-AR65.4, Odluka po žalbi tužioca na Odluku o privremenom puštanju na slobodu i zahtevima za izvođenje dodatnih dokaza na osnovu pravila 115, 26. jun 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*), par. 3; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi na odbijanje privremenog puštanja na slobodu tokom zimske pauze, 14. decembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milutinović*), par. 3; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-65-88-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi odbrane na Odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija Zahtjev Ljubomira Borovčanina za privremeno puštanje na slobodu, 30. jun 2006, par. 5; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po "Žalbi tužioca na Odluku po Zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008.", 21. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Petkovićem*), par. 5; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po "Žalbi tužioca na Odluku po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Prlića" od 7. aprila 2008., 25. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008.), par. 7.

⁵ *Tužilac protiv Miće Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po Interlokutornoj žalbi tužilaštva na Odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*), par. 8; Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10.

⁶ Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10; Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*, par. 8.

⁷ Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10.

⁸ *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.1, *Decision on Johan Tarčulovski's Interlocutory Appeal on Provisional Release* /Odluka po Interlokutornoj žalbi Johana Tarčulovskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu/, 4. oktobar 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Tarčulovskim*), par. 7; Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10; Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*, par. 8.

⁹ Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10; Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*, par. 8.

Prijevod

optuženog.¹⁰ U tim uslovima pretresno vijeće, čak i kad je uvjereno da su pružene dovoljne garancije, može iskoristiti svoja diskreciona ovlaštenja da odobri privremeno puštanje na slobodu samo ako dovoljno jaki humanitarni razlozi prevagnu u tom smjeru.¹¹ Stoga privremeno puštanje na slobodu "u kasnoj fazi postupka treba odobriti samo ukoliko postoje dovoljno uvjerljivi humanitarni razlozi koji opravdavaju puštanje. Nadalje, čak i ukoliko se utvrdi da je privremeno puštanje na slobodu opravdano u svjetlu prirode okolnosti, dužina njegovog trajanja ipak bi trebala biti srazmjerna ovim okolnostima".¹²

8. Međutim, prema jurisprudenciji Žalbenog vijeća, Vijeće je u najboljem položaju da ocijeni da li proceduralne okolnosti, kao što su, na primjer, okončanje izvođenja dokaza tužilaštva, povećavaju rizik od bijega za vrijeme privremenog boravka na slobodi.¹³

IV. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

9. Kako bi potkrijepila Zahtjev, Praljkova odbrana ističe da optuženi Praljak ispunjava oba uslova propisana pravilom 65(B) Pravilnika,¹⁴ posebno zbog svog ponašanja u prošlosti¹⁵ i zbog toga 1) što se dobrovoljno predao Međunarodnom sudu;¹⁶ 2) što je Vijeće otada pet puta zaključilo da će optuženi Praljak pristupiti Sudu i što mu je stoga odobrilo privremeno puštanje na slobodu;¹⁷ 3) što se optuženi uvijek strogo pridržavao uslova koji su mu bili određeni;¹⁸ 4) što su vlasti Republike Hrvatske uvijek poštovale svoje obaveze i što su se obavezale da će preduzeti sve mjere kako bi optuženi, ukoliko bude pušten, pristupio Sudu;¹⁹ 5) što je optuženi Praljak svaki put pristupio Sudu nakon privremenog puštanja na slobodu;²⁰ 6) što optuženi Praljak bezuslovno prihvata da se vrati u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: Pritvorska jedinica) na dan koji odredi Vijeće;²¹ 7) što njegove lične prilike i drugi razlozi, kao što su njegov karakter i čast, smanjuju rizik od bijega²² i što, čak i kad bi postojao rizik od bijega, garancije koje su dale vlasti Republike

¹⁰ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.5, Odluka po objedinjenoj žalbi tužilaštva na odluke o privremenom puštanju na slobodu optuženih Prlića, Stojića, Praljka, Petkovića i Čorića, 11. mart 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta), par. 20.

¹¹ Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008., par. 21; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 16; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17.

¹² Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 16.

¹³ Odluka u predmetu *Milutinović*, par. 15.

¹⁴ Zahtjev, par. 7-17, 29.

¹⁵ Zahtjev, par. 10, 16.

¹⁶ Zahtjev, par. 10, 16.

¹⁷ Zahtjev, par. 10, 16.

¹⁸ Zahtjev, par. 10, 16.

¹⁹ Zahtjev, par. 10, 12.

²⁰ Zahtjev, par. 10, 16.

²¹ Zahtjev, par. 11.

²² Zahtjev, par. 11, 16.

Prijevod

Hrvatske taj rizik poništavanju;²³ 8) što okončanje izvođenja dokaza tužilaštva nije relevantno za rizik od bijega optuženog Praljka²⁴ i što bi, 9) ima li se u vidu aktualno zdravstveno stanje optuženog Praljka, bilo malo vjerovatno da se on da u bijeg.²⁵ Naposljetku, Praljkova odbrana smatra da dugotrajno privremeno puštanje na slobodu ne povećava rizik od bijega.²⁶

10. Kao uvjerljive humanitarne razloge koje smatra dovoljnim i koji opravdaju privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka, Praljkova odbrana posebno ističe one povezane sa zdravstvenim stanjem optuženog.²⁷ S obzirom na to, Praljkova odbrana je Vijeću dostavila tri ljekarske potvrde od 7. februara 2006., 27. februara 2006. i 20. aprila 2006., kao i dopis ljekara od 27. marta 2006.²⁸ Osim toga, Praljkova odbrana ističe da dugotrajni stres, izazvan pritvorom optuženog Praljka u Pritvorskoj jedinici, negativno djeluje na zdravstveno stanje optuženog.²⁹

11. Praljkova odbrana se osim toga poziva na Obrazloženje odluke u vezi s *Pušićem*, koje je Žalbeno vijeće izdalo 23. aprila 2008.³⁰ i kojim je potvrdilo da pretresno vijeće može uzeti u obzir dovoljno uvjerljive humanitarne razloge kako bi kompenziralo faktore nesigurnosti u vezi s pitanjem da li optuženi ispunjava uslove propisane pravilom 65(B) Pravilnika i tako ipak opravdalo privremeno puštanje na slobodu.³¹ Praljkova odbrana tako ističe da pravilom 65(B) Pravilnika privremeno puštanje na slobodu nije uslovljeno postojanjem humanitarnih razloga.³² Ona osim toga navodi da zahtjev da postoje uvjerljivi humanitarni razlozi nije u skladu s brisanjem uslova "u izuzetnim okolnostima" iz pravila 65(B) Pravilnika, do kojeg je došlo izmjenom od 17. novembra 1999.³³

12. Tužilaštvo se u Odgovoru protivi privremenom puštanju na slobodu optuženog Praljka zbog toga što je, između ostalog, period koji se traži pretjeran i što nijedan razlog koji optuženi iznosi da

²³ Zahtjev, par. 11-12.

²⁴ Zahtjev, par. 13.

²⁵ Zahtjev, par. 14, 16.

²⁶ Zahtjev, par. 30.

²⁷ Zahtjev, par. 19-21, 24-28.

²⁸ Zahtjev, par. 19; Ljekarska potvrda optuženog Praljka od 7. februara 2006. priložena uz Zahtjev; Ljekarska potvrda optuženog Praljka od 27. februara 2006. priložena uz Zahtjev; Ljekarska potvrda optuženog Praljka od 20. aprila 2006. priložena uz Zahtjev; Dopis ljekara od 27. marta 2006. priložen uz Zahtjev.

²⁹ Zahtjev, par. 22-23.

³⁰ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.6, Obrazloženje Odluke po hitnoj žalbi tužilaštva na Odluku po Zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, donesene 14. aprila 2008., predmet br. IT-04-74-AR65.6, 23. april 2008. (dalje u tekstu: Obrazloženje odluke u vezi s *Pušićem*).

³¹ Zahtjev, par. 5; Obrazloženje odluke u vezi s *Pušićem*, par. 14-15.

³² Zahtjev, par. 7-8, 18; Obrazloženje odluke u vezi s *Pušićem*, par. 14-15.

³³ Zahtjev, par. 7-8, 18; (IT/REV.17). Uporedi s tekstom prije 2. jula 1999. (IT/32/REV.16).

Prijevod

potkrijepi svoj zahtjev za privremeno puštanje na slobodu ne predstavlja humanitarne razloge koji bi taj zahtjev mogli opravdati.³⁴

13. Tužilaštvo smatra da razlozi koje je navela Praljkova odbrana ne dosežu nivo dovoljno uvjerljivih humanitarnih razloga.³⁵ Po mišljenju tužilaštva, navedeni razlozi usredotočeni su na samog optuženog, a ne na potrebe ili na situaciju u kojoj se nalaze njegovi bližnji, a glavni razlog koji se iznosi za privremeno puštanje na slobodu je potreba optuženog da se odmori.³⁶ Tužilaštvo smatra da je optuženi Praljak te razloge naveo prilikom podnošenja prethodnog zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu, a Vijeće ih je zatim odbilo.³⁷

14. Dodatno, u slučaju da Vijeće odobri Zahtjev, tužilaštvo traži da privremeno puštanje na slobodu ne prelazi sedam dana, što je period koji tužilaštvo smatra dovoljnim za posjetu članovima porodice (uključivši i putovanje),³⁸ kao i da bude pod strogim uslovima.³⁹ Konkretno, tužilaštvo traži 1) da Vijeće zabrani svaku prisutnost i putovanje optuženog u Bosnu i Hercegovinu, 2) da optuženom bude zabranjen svaki kontakt sa žrtvama, 3) da optuženom bude zabranjen razgovor o predmetu sa svima osim s njegovim braniocima i 4) da mu se zabrani komunikacija s medijima.⁴⁰

15. Na kraju, i dalje u slučaju da Vijeće odobri Zahtjev, tužilaštvo traži da se izvršenje te odluke odgodi dok se ne donese odluka po žalbi koju ono namjerava da uloži.⁴¹

V. DISKUSIJA

16. Kao uvodnu napomenu, Vijeće podsjeća na "Revidiranu verziju Odluke kojom se usvajaju smjernice za vođenje postupka", koju je donijelo 28. aprila 2006., prema kojoj su replike dopuštene samo ukoliko okolnosti to iziskuju.⁴² Vijeće smatra da u Zahtjevu u vezi s replikom nije naveden nijedan novi element i da se njime ne pokazuje po čemu su okolnosti takve da bi ga Vijeće odobrilo.⁴³ Stoga Vijeće odlučuje odbiti Zahtjev u vezi s replikom.

³⁴ Odgovor, par. 2, 21-28, 49.

³⁵ Odgovor, par. 21.

³⁶ Odgovor, par. 21.

³⁷ Odgovor, par. 21. Odluka po Zahtjevu optuženog Praljka za privremeno puštanje na slobodu, 1. april 2008., par. 8.

³⁸ Odgovor, par. 29, 50.

³⁹ Odgovor, par. 2, 47, 50.

⁴⁰ Odgovor, par. 47.

⁴¹ Odgovor, par. 48.

⁴² Revidirana verzija Odluke kojom se usvajaju smjernice za vođenje postupka, 28. april 2006., glava III, paragraf p.

⁴³ Zahtjev u vezi s replikom.

Prijevod

17. Vijeće zatim konstatuje da je Vlada Kraljevine Nizozemske, zemlje-domaćina, u skladu s pravilom 65(B) Pravilnika, dopisom od 2. jula 2008. obavijestila Vijeće da se ne protivi postupku eventualnog privremenog puštanja na slobodu.⁴⁴

18. Dopisom od 10. juna 2008. Vlada Republike Hrvatske je dostavila garancije da optuženi Praljak, u slučaju da mu Vijeće odobri privremeno puštanje na slobodu, neće vršiti pritisak ili predstavljati prijetnju za žrtve, svjedoke ili bilo koju drugu osobu tokom privremenog boravka na slobodi, i da će se vratiti u Haag na dan koji odredi Vijeće.⁴⁵

19. Vijeće konstatuje da je optuženi Praljak poštovao sve uslove koji su bili određeni prilikom prethodnog privremenog puštanja na slobodu na osnovu naloga i odluka Pretresnih vijeća od 30. jula 2004.,⁴⁶ 1. jula 2005.,⁴⁷ 14. oktobra 2005.,⁴⁸ 26. juna 2006.,⁴⁹ 8. decembra 2006.,⁵⁰ 11. juna 2007.⁵¹ i 29. novembra 2007.⁵² Iako je mišljenje Žalbenog vijeća da okončanje izvođenja dokaza tužilaštva predstavlja značajnu promjenu situacije koja iziskuje novu i detaljnu procjenu rizika od bijega optuženog,⁵³ Vijeće smatra da garancije za pristupanje i protiv rizika od bijega koje su određene optuženom Praljku neutraliziraju svaki eventualni rizik od bijega. Što se tiče njegovog primjernog vladanja tokom prethodnih privremenih boravaka na slobodi, Vijeće je sigurno da će optuženi Praljak, ukoliko bude oslobođen, pristupiti Sudu radi nastavka suđenja.

20. Osim toga, zbog istih tih razloga Vijeće smatra da optuženi Praljak, ukoliko bude pušten, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ni bilo koju drugu osobu, što, uostalom, ne osporava ni tužilaštvo.⁵⁴

21. Međutim, imajući u vidu fazu postupka i okončanje izvođenja dokaza tužilaštva, Žalbena vijeće je mišljenja da Vijeće uza sve to mora da odredi da li su humanitarni razlozi koje je predočila Praljkova odbrana dovoljno uvjerljivi da opravdaju privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka.⁵⁵

⁴⁴ Dopis Ministarstva vanjskih poslova Nizozemske od 2. jula 2008.

⁴⁵ Dopis Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske od 10. juna 2008., priložen u dodatku Zahtjevu.

⁴⁶ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Nalog o privremenom puštanju na slobodu Slobodana Praljka, 30. juli 2004.

⁴⁷ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Nalog po zahtjevu Slobodana Praljka za izmjenu uvjeta privremenog puštanja na slobodu, 1. juli 2005.

⁴⁸ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka kojom se odobrava dopunski zahtjev Slobodana Praljka za izmjenu uvjeta privremenog puštanja na slobodu, 14. oktobar 2005.

⁴⁹ Odluka po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka, 26. juni 2006.

⁵⁰ Odluka po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka, 8. decembar 2006.

⁵¹ Odluka po zahtjevu optuženog Praljka za privremeno puštanje na slobodu, 11. juni 2007.

⁵² Odluka po zahtjevu optuženog Praljka za privremeno puštanje na slobodu, 29. novembar 2007.

⁵³ Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta, par. 20.

⁵⁴ Odgovor. Ta opasnost se ne procjenjuje *in abstractio*, ona mora biti realna. Odluka u vezi s *Mićom Stanišićem*, par. 27.

⁵⁵ Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 16.

Prijevod

22. Praljkova odbrana ističe da pravilo 65(B) ne iziskuje humanitarne razloge i s tim u vezi se poziva na stav Žalbenog vijeća u obrazloženju odluke u vezi s *Pušićem*.⁵⁶ Međutim, taj stav je suprotan stavu Žalbenog vijeća iznijetom u odluci u vezi s *Petkovićem*,⁵⁷ koji je većina sudija Žalbenog vijeća zatim potvrdila u Odluci u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008.⁵⁸ i u Odluci u vezi sa *Stojićem*.⁵⁹ Shodno tome, i u skladu sa stavom većine sudija Žalbenog vijeća, Vijeće smatra da je neophodno razmotriti humanitarne razloge koje je predočila Praljkova odbrana kako bi ocijenilo da li su oni dovoljno uvjerljivi da opravdaju privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka.⁶⁰

23. Tužilaštvo osporava činjenicu da razlozi koje je navela Praljkova odbrana dosežu nivo dovoljno uvjerljivih humanitarnih razloga da bi opravdali privremeno puštanje na slobodu.⁶¹ Po mišljenju tužilaštva, navedeni razlozi usredotočeni su na samog optuženog, a ne na potrebe ili na situaciju u kojoj se nalaze njegovi bližnji, a glavni razlog koji se iznosi za privremeno puštanje na slobodu je potreba optuženog da se odmori.⁶² Tužilaštvo smatra da je optuženi Praljak te razloge naveo prilikom podnošenja prethodnog zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu, a Vijeće ih je zatim odbilo.⁶³

24. Vijeće je izvršilo detaljnu procjenu humanitarnih razloga koji se odnose na aktualno zdravstveno stanje optuženog Praljka, predočenu u povjerljivom dodatku ovoj Odluci. Vijeće smatra da su sami ti humanitarni razlozi nedovoljni da opravdaju privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka.

25. Međutim, Praljkova odbrana ističe da dugotrajni stres, povezan s Praljkovim pritvorom u Pritvorskoj jedinici, ima negativni efekt na zdravlje optuženog.⁶⁴ Praljkova odbrana smatra da lišavanje optuženog Praljka, koji je suprug, otac i djed, njegovih obiteljskih kontakata povećava rizik po njegovo fizičko, mentalno i afektivno stanje, te može umanjiti njegovu sposobnost da i dalje aktivno sudjeluje u svojoj odbrani.⁶⁵ Zbog toga se Praljkova odbrana poziva na izvještaj koji je sekretar Međunarodnog suda 10. juna 2008. prezentirao na diplomatskom seminaru u organizaciji

⁵⁶ Zahtjev, par. 5, 7-8, 18.

⁵⁷ Odluka u vezi s *Petkovićem*, 17.

⁵⁸ Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 16.

⁵⁹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.9, Odluka po "Žalbi tužioca na Odluku po drugom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Stojića od 8. aprila 2008.", 29. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa *Stojićem*), par. 19.

⁶⁰ Zahtjev, par. 21-26.

⁶¹ Odgovor, par. 21.

⁶² Odgovor, par. 21.

⁶³ Odgovor, par. 21.

⁶⁴ Zahtjev, par. 23.

⁶⁵ Zahtjev, par. 23.

Prijevod

Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Izvještaj sekretara), u kojem on priznaje da uslovi pritvora u Pritvorskoj jedinici neminovno utiču na zdravstveno stanje optuženih.⁶⁶

26. Tužilaštvo smatra da sam pritvor ne može biti jedini humanitarni razlog koji opravdava privremeno puštanje na slobodu optuženog.⁶⁷ Stoga tužilaštvo smatra da efekt pritvora na zdravlje optuženog treba utvrditi putem objektivnih dokaza o zdravstvenom stanju.⁶⁸ Činjenica da optuženi Praljak pati od stresa koji navodno ima negativne posljedice, po mišljenju tužilaštva, predstavlja njegovo subjektivno mišljenje i nije dokazano medicinski ili nekim drugim putem.⁶⁹

27. Vijeće podsjeća da, u skladu s praksom Žalbenog vijeća, stvarna ili moguća pretjerana dužina pretpretresnog pritvora predstavlja dodatni diskrecioni element koji se može uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o privremenom puštanju na slobodu, ako su ispunjeni svi ostali uslovi predviđeni pravilom 65(B) Pravilnika.⁷⁰ Vijeće ističe da je sekretar u svom izvještaju posebno govorio o "specifičnoj situaciji pritvorenih u Pritvorskoj jedinici" i da je konstatovao sljedeće:

"Iako Pritvorska jedinica predstavlja centar za privremeni pritvor, prosječno trajanje pritvora u velikoj mjeri nadilazi trajanje pritvora u nacionalnim zatvorima, a možda je čak približno trajanju u velikom broju kaznionica [*"penitentiary institutions"*]. To nužno ostavlja reperkusije na mentalno zdravlje pritvorenika koji očekuju suđenje ili koji treba da se suoče sa složenim i dugim prvostepenim ili drugostepenim postupcima, što dovodi do trajnog stresa. A poznato je da stres loše utječe na zdravstveno stanje."⁷¹

Sekretar je takođe govorio o posljedicama koje dugotrajan pritvor i pretres imaju na zdravlje pritvorenika:

"Osim toga, dugotrajan pritvor prije i za vrijeme postupka, stres na pretresu i odvojenost pritvorenika od porodica predstavljaju elemente koji utiču na pogoršanje njihovog općeg zdravstvenog stanja, kako fizičkog, tako i mentalnog."⁷²

Što se tiče odvojenosti pritvorenika od porodice, sekretar je izrazio uvjerenje da:

"Odvojenost pritvorenika od porodica i manjak podrške koji iz toga proizlazi, kao i nepoznato okruženje u kojemu se nalaze neminovno utiču na njihovo zdravstveno stanje."⁷³

⁶⁶ Zahtjev, par. 22-23.

⁶⁷ Odgovor, par. 27.

⁶⁸ Odgovor, par. 27.

⁶⁹ Odgovor, par. 27.

⁷⁰ *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi Lahija Brahimaja na Odluku Pretresnog vijeća da odbije njegovo privremeno puštanje na slobodu, 9. mart 2006., par. 23; *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-PT, Odluka po trećem zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 16. august 2006., str. 3. Treba konstatovati da je Žalbeno vijeće potvrdilo tu odluku. *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-AR65.1, Odluka po Žalbi na odluku kojom se odbija privremeno puštanje na slobodu, 17. oktobar 2006., par. 8-9.

⁷¹ Izvještaj sekretara, str. 3-4.

⁷² Izvještaj sekretara, str. 7.

Prijevod

Sekretar je svoj izvještaj završio sljedećim zaključkom:

"Uprkos mjerama preduzetim u Pritvorskoj jedinici, imaju li se u vidu karakteristike optuženih u pritvoru (relativno visoka dob, osobne teškoće i teški zdravstveni problemi), rizik od pojave problema koji bi mogao ugroziti život pritvorenika je relativno visok. Ne bih želio da stvaram paniku, ali namjera mi je bila da vam realno prikazem situaciju i da s vama podijelim našu zabrinutost u vezi s navedenim pitanjem."⁷⁴

28. Vijeće podsjeća da za ocjenu da li su ispunjeni uslovi propisani pravilom 65(B) Pravilnika mora uzeti u obzir sve relevantne faktore koje bi svako pretresno vijeće razumno uzelo u obzir prilikom donošenja svoje odluke.⁷⁵

29. Međutim, iako pritvor sam po sebi ne predstavlja humanitarni razlog, trajanje pritvora je faktor koji Vijeće mora uzeti u obzir pri odlučivanju po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu. Vijeće konstatuje da je ovaj predmet izuzetno dug, i to zbog svog opsega, složenosti i velikog broja optuženih. Osim nekoliko kratkotrajnih perioda privremenog boravka na slobodi, optuženi Praljak se nalazi u Pritvorskoj jedinici od početka postupka, odnosno od 25. aprila 2006.,⁷⁶ dakle više od dvije godine. Vijeće osim toga konstatuje da se postupak neće okončati prije 2010. godine. Međunarodni sud je odgovoran za zdravlje optuženih koji su u njegovoj nadležnosti i pod njegovim nadzorom. S obzirom na to da je Vijeću stalo do zdravstvenog stanja optuženih, ono smatra da mogućnost da optuženi Praljak snosi ozbiljne posljedice dugotrajnog pritvora u Pritvorskoj jedinici, koje su opisane u Izvještaju sekretara, predstavlja faktor koji treba uzeti u obzir pri donošenju odluke na osnovu pravila 65(B) Pravilnika. Vijeće smatra da će izvjesno razdoblje izvan Pritvorske jedinice i u porodičnom okruženju tokom pauze u radu Suda omogućiti optuženom Praljku da prikupi snagu. Ono se nada da će na taj način spriječiti eventualno pogoršanje fizičkog i mentalnog stanja optuženog koje je opisano u Izvještaju sekretara.

30. Vijeće u ovom predmetu takođe treba da uzme u obzir činjenicu da se optuženi Praljak dobrovoljno predao Međunarodnom sudu, te njegovo primjerno vladanje prije i tokom postupka, čak i po okončanju izvođenja dokaza tužilaštva. Osim toga, Vijeće će prekinuti pretres tokom ljetne

⁷³ Izvještaj sekretara, str. 3.

⁷⁴ Izvještaj sekretara, str. 8.

⁷⁵ Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 10.

⁷⁶ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Nalog o privremenom puštanju na slobodu Slobodana Praljka, 30. juli 2004.; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Nalog po zahtjevu Slobodana Praljka za izmjenu uvjeta privremenog puštanja na slobodu, 1. juli 2005.; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka kojom se odobrava dopunski zahtjev Slobodana Praljka za izmjenu uvjeta privremenog puštanja na slobodu, 14. oktobar 2005.; Odluka po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka, 26. juni 2006.; Odluka po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka, 8. decembar 2006.; Odluka po zahtjevu optuženog Praljka za privremeno puštanje na slobodu, 11. juni 2007.; Odluka po zahtjevu optuženog Praljka za privremeno puštanje na slobodu, 29. novembar 2007.

Prijevod

pauze u radu Suda. Stoga tokom tog perioda neće biti sudskih aktivnosti koje bi zahtijevale prisutnost optuženog Praljka.

31. Vijeće zatim podsjeća da prema jurisprudenciji Žalbenog vijeća trajanje privremenog boravka na slobodi u kasnijoj fazi postupka, a posebno po okončanju izvođenja dokaza tužilaštva, mora biti srazmjerno okolnostima i humanitarnim razlozima koji su dovoljno uvjerljivi da opravdaju privremeno puštanje na slobodu.⁷⁷ Osim toga, Vijeće podsjeća da faktori koje treba da uzme u obzir utiču ne samo na odluku da odobri ili ne odobri privremeno puštanje na slobodu, nego i na njegovo eventualno trajanje. Vijeće stoga mora, između ostalog, pronaći pravu ravnotežu između prirode i težine okolnosti koje opravdavaju odobravanje privremenog puštanja na slobodu zbog humanitarnih razloga i trajanja istog.⁷⁸

32. U ovom predmetu, optuženi Praljak smatra da je prikladno privremeno puštanje na slobodu tokom cjelokupnog perioda ljetne pauze u radu Suda.⁷⁹ Vijeće smatra da period privremenog puštanja na slobodu mora da ograniči na period koji neće biti duži od vremena koje je optuženom Praljku neophodno da se pregleda kod svog ljekara, da posjeti svoje bližnje i da prikupi snagu, što uključuje i vrijeme potrebno za putovanje u odlasku i u povratku. Stoga Vijeće smatra da je privremeni boravak na slobodi koji ne prelazi deset dana srazmjeran okolnostima u vezi s optuženim Praljkom i potrebi da mu se omogući da prikupi snagu nakon dvije godine pritvora.

V. ZAKLJUČAK

33. Zbog tih razloga i u svjetlu Izvještaja sekretara, Vijeće smatra da je privremeno puštanje na slobodu koje ne prelazi deset dana (uključujući i putovanje) srazmjerno potrebi da se optuženom očuva zdravlje i da se spriječe posljedice trajanja pritvora po njegovo zdravstveno stanje. Stoga Vijeće primjenjujući svoja diskreciona ovlaštenja odlučuje da odobri kraće privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka.

34. Imajući u vidu okolnosti u ovom predmetu i fazu u kojoj se postupak nalazi, Vijeće odlučuje optuženom Praljku odrediti sljedeće garancije: optuženi Praljak mora ostati u granicama koje odredi Vijeće⁸⁰ i svakodnevno se javljati policijskim vlastima. Vijeće osim toga odlučuje da hrvatskim vlastima naloži da 24 sata dnevno nadziru optuženog Praljka tokom njegovog boravka i da svaka tri dana dostavljaju izvještaj o situaciji.

⁷⁷ Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 16.

⁷⁸ Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 18.

⁷⁹ Zahtjev, 29.

⁸⁰ Vidi s tim u vezi povjerljivi dodatak priložen uz ovu Odluku.

Prijevod

35. S obzirom na to, optuženi Praljak biće privremeno pušten na slobodu tokom perioda i u skladu s uslovima navedenim u povjerljivom dodatku priloženom uz ovu Odluku.

36. Međutim, Vijeće odlučuje da odgodi izvršenje svoje odluke da optuženog Praljka pusti na slobodu dok se ne donese odluka po žalbi koju namjerava da uloži tužilaštvo.⁸¹

VI. DISPOZITIV

37. **ZBOG TIH RAZLOGA**, Vijeće,

NA OSNOVU pravila 65(B) Pravilnika,

ODOBRAVA Zahtjev,

ODBIJA Zahtjev u vezi s replikom.

NALAŽE privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka tokom perioda i u skladu s uslovima navedenim u povjerljivom dodatku priloženom uz ovu Odluku,

I

NALAŽE da se odgodi izvršenje ove odluke dok Žalbeno vijeće ne donese odluku po žalbi koju namjerava da uloži tužilaštvo.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je francuska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući Vijeća

Dana 17. jula 2008.

U Haagu (Nizozemska)

[pečat Međunarodnog suda]

⁸¹ Odgovor, par. 48.